

Liikuntaohjelma 2026–2030

Lappeenrannan liikuntaohjelma 2026–2030

Tekijät: Ohjelmantyon ohjausryhmä ja asiantuntijaryhmä sekä North Sport Consulting Oy:n vastuukonsultit Jan Norra ja Ari Karimäki

Taitto: Pirjo Uusitalo-Aura // North Sport Consulting Oy 2025

Valokuvat: Lappeenrannan kaupunki

Sisällysluettelo

LÄHTÖKOHTIA

Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa	3
Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste.....	4
Liikunnan edistämisen toimijaverkosto	5
Liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko.....	6
Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja	7

NYKYTILANTEEN TARKASTELUA

Nykytilanne lukujen valossa	9
Edellisten ohjelmien tarkastelua	10
Nostoja osallistamiskyselyistä / Positiivisia viestejä	11
Nostoja osallistamiskyselyistä / Pohdinnan paikkoja	12
Kokonaisanalyysi nykytilanteesta.....	13

OHJELMAN PÄÄTOIMENPITEET

Liikuntaohjelman päätavoitteet.....	15
Liikuntaolosuhteiden kehittäminen.....	16
Liikuntapalveluiden kehittäminen.....	17
Tukitoimintojen kehittäminen	18
Ohjelman toimeenpano ja seuranta	19

LIITTEET

- Liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko
- Ohjelmatyöhön osallistuneet henkilöt / tahot

Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa

Liikuntaohjelman päätarkoituksena on luoda suuntaviivoja Lappeenrannan kaupungin eri palvelualueiden lähivuosien toimenpiteille kaupunkilaisten liikkumisen, liikunnan ja urheilun edistämistyössä. Lähtökohtana on ajatus, että kyseinen edistämistyö on koko kaupungin yhteinen asia. Ohjelma kytkeytyy myös vahvasti kaupunkistrategiaan ja sen tavoitteisiin, joissa Lappeenrannan monipuoliset liikuntapalvelut nähdään yhtenä keskeisenä koko Saimaan alueen hyvinvoinnin ja elinvoiman lähteenä.

Ohjelman laatimistyö toteutettiin syksyn 2025 aikana. Ohjelman valmistelussa on kuultu laajasti kaupunkilaisia ja myös paikallisia liikunta- ja urheiluseuratoimijoita. Ohjelmatyön koululais- sekä asukaskyselyhin vastasi yhteensä lähes 1400 eri-ikäistä kaupunkilaista. Ohjelman laatimisprosessi on kuvattu tiivistä ohessa. Ohjelman sisältötyöstä on vastannut ohjelman laatimistyön tueksi koottu ohjausryhmä sekä asiantuntijaryhmä. Ryhmien kokoonpano on esitelty asiakirjan lopun liiteosiossa. Työssä asiantuntijatukena on toiminut North Sport Consulting asiantuntijayritys.

Liikuntaohjelma on asemoitu vuosille 2026-2030, mutta joiltain osin ohjelman tarkasteluiden ja toimenpiteiden aikajänne kantaa pidemmällekin. Ohjelma-asiakirja onkin syytä nähdä ajan ja tilanteen muutosten myötä päivittyvänä strategisena työkaluna, ei staattisena ja muuttumattomana dokumenttina.

Ohjelma-asiakirjan työstäminen

Joulukuu 2025 - tammikuu 2026

- Ohjelman sisältöjen hiominen ohjausryhmässä
- Ohjelma-asiakirjan kokoaminen ja viimeistely

Tulevaisuuskuvan rakentaminen

Marraskuu 2025

- Työpaja II / Toimenpideideoiden työstämistä
- Ohjelma-asiakirjan sisällön suunnittelu

Tilannekuvan työstäminen

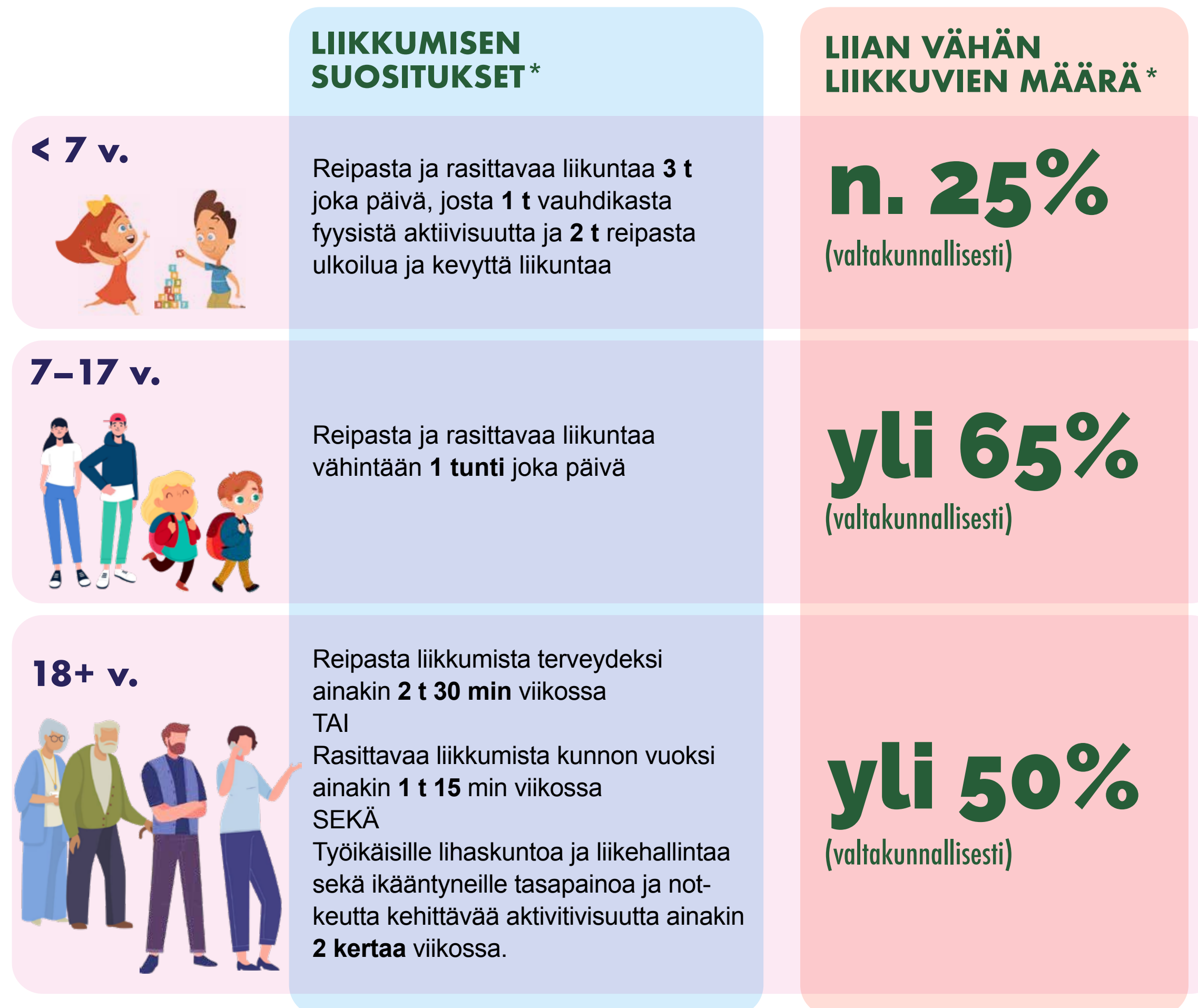
Lokakuu 2025

- Osallistamiskyselyt koululaisille, aikuisväestölle ja seuroille
- Edellisten ohjelmien arviointi
- Työpaja I / Nykytilanne tarkastelu

Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste

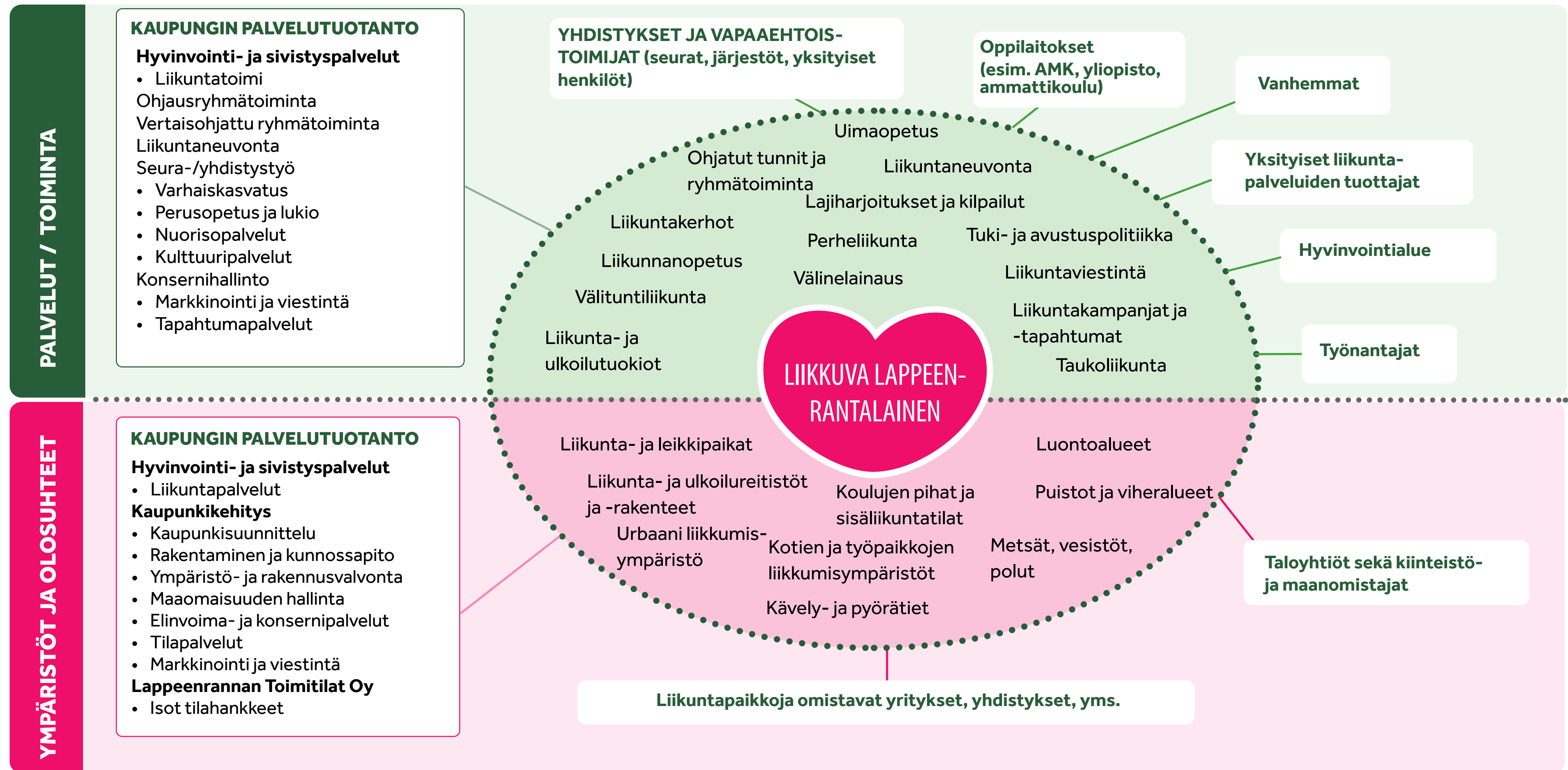
Kuntien lakisääteisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita. Kyseiselle ydintehtävälle on tänä päivänä entistä suurempi yhteiskunnallinen tarve, kuten ohessa oleva kuva osoittaa. Kuvassa on pelkistäen esitetty nykyinen ”liikkumattomuuden haaste” valtakunnallisella tasolla tarkasteltuna. Pääosa väestöstä liikkuu vähemmän kuin nykyiset eri-ikäisille suunnatut liikuntasuosittukset suosittavat!

Lappeenranna liikuntaohjelman tarkoituksena on kuvata niitä keskeisiä keinoja, joilla kaupunkiorganisaation eri toimijat tarttuvat kuvattuun yhteiskunnallisen haasteeseen. Huomionarvoista on myös se, että kyse ei ole ainoastaan väestön hyvinvoinnista vaan merkittävässä määrin myös julkisen talouden kestävydestä ja siten myös kaikkien kuntien elinvoimasta. UKK -instituutin arvioidenperusteella liian vähäisen liikkumisen kustannukset ovat vuosittain valtakunnallisesti n. 1.4 miljardia euroa. **Lappeenrannan osalta arvioiden liikkumattomuuden kustannukset ovat UKK -instituutin laskurin mukaan n. 10,9 miljoonaa euroa vuodessa.**

* Karkeistukset tuoreimmista valtakunnallisista suosituksista ja tutkimuksista (mm. Liikuntaraportti: Suomalaisten mitattu liikkuminen, paikallaanolo ja fyysinen kunto 2018–2022) sekä Piilo-tutkimus 2023.

Liikunnan edistämisen toimijaverkosto Lappeenrannassa

Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja

Liikuntaohjelman tarkoituksena on tuottaa näkemystä ja konkreettisia tulevaisuuden suuntaviivoja Lappeenranta kaupungin liikuntapalveluille ja kaupungin muulle liikkumisen edistämistyölle. Osana ohjelmatyötä on siten pyritty tunnistamaan myös keskeisiä yleisiä yhteiskunnallisia ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja, jotka tuovat sekä tulevaisuuden haasteita että mahdollisuuksia paikallistason kehittämistyölle.

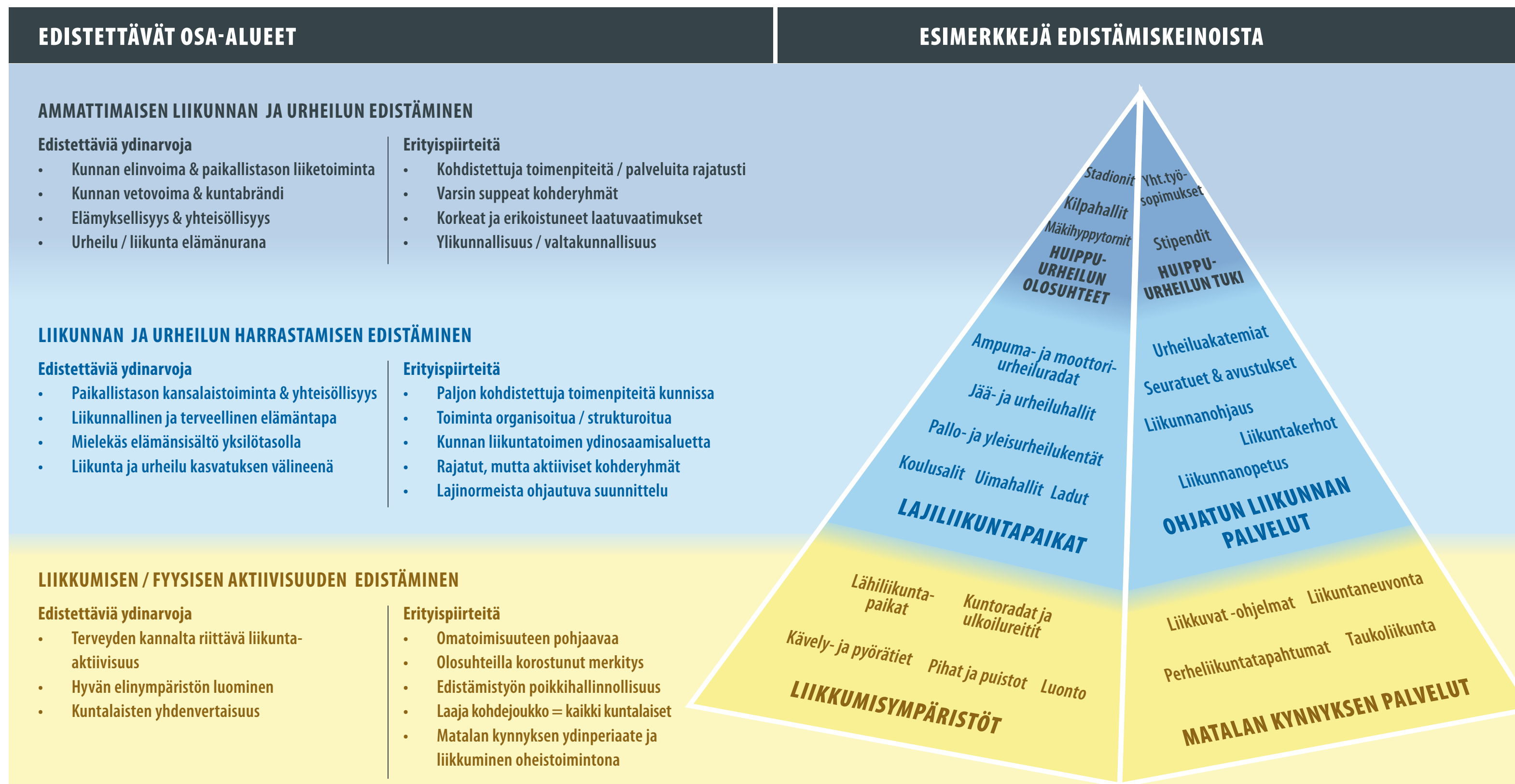
Alla olevaan kuvaan on koottu North Sport Consulting oy:n toimesta tällaisia tekijöitä. Kyseistä kuvaa on hyödynnetty ohjelman laatimisprosessissa keskustelun herättäjänä ja yleisenä tausta-aineistona

Ohjelmassa käytetty tarkastelukehikko

Kuntien liikuntapalveluiden laaja-alaista kokonaisuutta on tarkasteltu ohjelmatyössä alla olevan North Sport Consulting Oy:n tuottamaa jäsentelyä hyödyntäen. Ohjelmatyössä on fokus ollut Liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistämisen sekä Liikunnan ja urheilun harrastamisen edistämisen osa-alueissa.

Alla olevassa kuviossa näkyvien "olosuhteiden" (pyramidin vasen kylki) sekä palveluiden (pyramidin oikea kylki) lisäksi ohjelmatyössä on kunnan liikumisen ja liikunnan edistämiskeinoina tunnistettu ohjelmassa erityyppiset kunnan tukitoiminnot, kuten poikkihallinnollinen ja sidosryhmäyhteistyö, viestintä, kuntalaisosallistaminen yms.

**Nykytilanteen
tarkastelua**

Nykytilanne lukujen valossa

KESKEISIMMÄT OLOSUHDEINVESTOINNIT v. 2020-2025	Kustannukset €
Sisäliikuntatilojen kehittäminen; mm. Sisäliikuntahallihanke (valmistuu 2026) ja Sammontalon sekä Lauritsalan koulun sisäliikuntatilat	n. 20 M€
Pallo- ja urheilukenttien kehittäminen; mm. tekonurmikenttähankkeet (4 kpl), tekojääratahankkeet (2 kpl) ja yu-kenttien kehittämishankkeet (3 kpl)	n. 7,3 M€
Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen; mm. ulkokuntosalihankkeet (8 kpl), Huhtiniemen skeittialue & pumptrack ja Sammonlahden uimaranta.	n. 1,4 M€
Liikkumisen reitistöjen kehittäminen; mm. ulkoilureittien ja latujen valaistusten uusimiset (4 kpl) ja Kimpisen ulkoilun alueen perusparannus	n. 0.3 M€
Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksia saatu v. 2020-2025	2,7 M€
KUSTANNUKSIA YHTEENSÄ	n. 26 M €

KAUPUNGIN LIIKUNTAPALVELUIDEN TUNNUSLUKUJA v. 2024	Määrä
Kaupungin liikuntaryhmien osallistujakertoja	n. 48 000 kpl
Liikuntaneuvonnan asiakaskohtaamisia	n. 1 000 krt
Osallistujia kaupungin liikuntatapahtumissa (esim. Liikuntamaa-tapahtumat)	n. 5 500 hlö
Seniorikorttien lukumäärä / käyttökerrat	504 kpl / n. 21 000 krt
Erytisliikuntakorttien lukumäärä / käyttökerrat	1 464 kpl / n. 55 000 krt
Sisäliikuntapaikkojen tuntivarauksia	n. 105 000 t
Ulkoliikuntapaikkojen tuntivarauksia	n. 108 000 t
Uimahallien käyntikertoja	n. 244 000 krt

KAUPUNGIN YLLÄPITÄMÄT SISÄLIIKUNTAOLOSUHTEET	Määrä
Pienet liikuntasalit koulujen yhteydessä	10 kpl
Liikunta-/paloiluhallit	3 kpl
Uimahallit	2 kpl
Jäähallit	2 kpl
Kuntosalit	5 kpl

KAUPUNGIN YLLÄPITÄMÄT ULKOIIKUNTAOLOSUHTEET	Määrä
Kävely- ja pyörätiet (jalankulku ja pyörätiet)	280 km
Valaistut kuntoradat / Ladut / valaistut ladut	75 / 75 / 75 km
Retkeilyreitit / taukopaikat (laavut, nuotiopaikat)	
Isot pallokentät: hiekka / tekonurmi / nurmi	18 / 8 / 6
Yleisurheilukentät	3 kpl
Luistelualueet / kaukalot	25 / 16 kpl
Lähiliikuntapaikat (koulupihakohteet & monitoimiareenat)	8 kpl
Ulkotenniskentät / ulkolentopallokentät / ulkokoripallokentät	8 / 13 / 3 kpl
Ulkokuntoilupaidat tai alueet / Kuntoportaatt	8 / 4 kpl
Uimarannat / maauimalat	20 / 0 kpl
Frisbeegolfradat	11 kpl
Leikkipuistot	

Edellisten ohjelmien tarkastelua

Hyvin edenneitä asioita mm:

- Useat liikuntapaikkarakentamisen hankekokonaisuudet ja painotukset – mm. kaupungin lähiliikuntapaikkaverkoston vahvistaminen
- Seuratoiminnan harjoitteluolosuhteiden tukeminen – mm. liikuntapaikkamaksujen osalta
- Liikuntaneuvonnan toimintamallin kehittäminen valtakunnallisten linjausten suunnassa
- Matalan kynnyksen harrastustoiminnan edistäminen – esim. Harrastamisen Suomen malli –kerhotoimin jalkauttaminen
- Soveltavan liikunnan palveluiden kehittäminen
- Liikuntapalveluihin liittyvän osallistamisen ja viestinnän kehittäminen

Hitaammin / heikommin edenneitä asioita mm.

- Liikuntavaikutusten arvioinnin toimintamallin luominen ja sisäänajo kaupungin suunnittelutyöhön ja päätöksentekoon
- Seurakentän laajamittaisempi mukaan saaminen matalan kynnyksen liikkumisen edistämistyöhön – erityisesti aikuisväestön osalta
- Vahvan ”yhdessä tekemisen kulttuurin” luominen Lappeenrannan liikunta- ja urheiluelämään (vrt. ohjelman lupaus: Rakennamme yhdessä Lappeenrantalaista mallia – kelpaa esimerkiksi kaikille)

Nostoja osallistamiskyselyistä*/ positiivisia viestejä

Kaupungin **kävely- ja pyöräteihin** aikuisvastaajista **85%** melko tai erittäin tyytyväisiä**

Liikuntaneuvontapalveluita käyttäneistä aikuisvastaajista yli **90%** melko tai erittäin tyytyväisiä palveluun

Kaupungin **luontoliikunnan mahdollisuuksiin** aikuisvastaajista **85%** melko tai erittäin tyytyväisiä**

Käyttämiensä **liikuntapaikkojen saavutettavuuteen** vastanneista seuroista yli **95%** melko tai erittäin tyytyväisiä**

Kaupungin **lähiliikuntapaikkoihin** aikuisvastaajista n. **80%** melko tai erittäin tyytyväisiä**

Kaupungin toteuttamiin **liikuntaseurojen kohtaamisen ja osallistamisen toimintamalleihin** vastanneista seuroista yli **80%** melko tai erittäin tyytyväisiä**

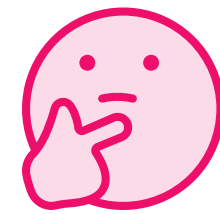

Alakouluikäisistä **oman koulupihan liikuntamahdollisuudet** arvioi hyväksi n. **85%** (= arvosana 8 tai parempi)

Yläkouluikäisistä yli **80%** taittaa **koulumatkansa fyysisesti aktiivisella tavalla** talviajan ulkopuolella (osuus valtakunnallisia keskiarvoja suurempi)

* Kyselyt toteutettu syys-lokakuussa 2025. Kyselyosiot ja vastaajamäärät: Aikuisväestön kysely n= 711 , Lasten ja nuorten liikuntakysely n=663 ja Liikuntaseurakysely n= 28

** Osuus laskettu niistä vastaajista, jotka ovat arvioineet kyseistä asiaa

Nostoja osallistamiskyselyistä*/ pohdinnan paikkoja

Kaupungin **kuntosaleihin** aikuisvastaajista n. **30%** melko tai erittäin tyytymättömiä**

Aikuisvastaajista **50%** arvioi, että hänellä **liikuntasuositukset eivät täyty**. Yleisintä liian vähäiseksi arvioitu liikunta-aktiivisuus oli naisilla sekä yli 65 -vuotiailla.

Kaupungin **uimahalleihin** aikuisvastaajista n. **30%** melko tai erittäin tyytymättömiä**

Yläkouluikäisistä lähes **40%** vastasi, että **ei koskaan harrasta liikunta välituntien aikana**

Kaupungin liikuntapalveluista **viestintään ja tiedottamiseen** oli aikuisvastaajista lähes **50%** melko tai erittäin tyytymättömiä**

Vastanneista liikuntaseuroista yli **60%** piti erittäin merkittävänä tulevaisuushaasteena **vapaaehtois-toimijoiden määrän vähenemisen seuratoiminnassa****

Kaupungin **seuroille antamaan taloudellisen tuen määrään** oli vastanneista seuroista yli **50%** melko tai erittäin tyytymättömiä**

* Kyselyt toteutettu syys-lokakuussa 2025. Kyselyosiot ja vastaajamäärät: Aikuisväestön kysely n= 711 , Lasten ja nuorten liikuntakysely n=663 ja Liikuntaseurakysely n= 28

** Osuus laskettu niistä vastaajista, jotka ovat arvioineet kyseistä asiaa

Kokonaisanalyysi nykytilanteesta

Liikuntaolosuhteet

YLLÄPIDETTÄVÄT VAHVUUDET

- Kaupungissa erittäin monipuolinen liikuntapaikka-verkosto, mikä pääosiltaan hyvässä kunnossa ja myös alueellisesti varsin kattava.
- Lähiliikuntapaikkaverkoston määrää ja laatua saatu hyvin kehitetyksi – erityisesti ulkokuntosalien ja koulupihojen osalta.
- Kaupungin pääpyöräilyreitit varsin hyvä tasoisia
- Liikuntapaikkojen esteettömyyttä pystytty useilla liikuntapaikoilla parantamaan.

RATKAISTAVAT HAASTEET

- Jalkapallon ja pesäpallon ympärivuotisen harjoittelun mahdollistavalle hallille tarvetta.
- Skeittihallille / nuorten omatoimisen harrastamisen mahdollistavalle sisätilalle kysyntää.
- Kävely- ja pyöräteiden valaistuksessa kehittämistarpeita – erityisesti lasten ja nuorten koulumatkareitit huomioiden.
- Esteettömyyden parantamiselle edelleen tarpeita joidenkin liikuntapaikkojen osalta.
- Kaupungin olosuhdekehittämisen yleisissä toimintamalleissa uudistamistarpeita – mm. liikuntapaikkojen monikäyttöisyyden lisäämisen ja liikuntapaikkojen välisten synergiaetujen paremman hyödyntämisen osalta, uusien lajien tarpeisiin reagoimisessa sekä riittävien kehittämisresurssien varaamisessa myös ”perusliikkujien” olosuhteille.

Liikuntapalvelut

- Kaupungin liikuntaneuvontapalveluihin saatu luoduksi varsin hyvät toimintamallit.
- Kouluissa tapahtuva lasten ja nuorten kerhotoiminta sekä PT -toimintaa saatu hyvin käyntiin.
- Soveltavan liikunnan palvelut kaupungissa varsin hyvällä tasolla.
- Liikuntapalveluiden kehittämiseksi kaupungissa saatu luoduksi yleisesti varsin hyvät lähtökohdat – yhteistyö Hyvinvointialueen kanssa on pitkäjänteistä ja sujuvaa sekä palvelukehitys on vahvasti asiakaslähtöistä ja kokeilukulttuuria hyödyntävää.

- Ohjatun liikunnan palveluissa kaupunkitasoista kokonaiskoordinaation kehittämistarvetta päällekkäisten tekemisten välttämiseksi = roolitukset ja palveluketjut kaupungin, kansalaisopiston, yksityisten toimijoiden ja seurojen välillä.
- Kaupungin ohjatun liikuntatoiminnan palveluissa yleisiä kohdentamisen / kohderyhmien tunnistamisen haasteita – mitä palveluita ja kenelle tarjotaan. Kehittämistarpeita tunnistettavissa mm. työikäisten ja kutsuntaikäisten nuorten kohderyhmissä.
- Kaupungin henkilöstöliikunnassa myös tunnistettavissa kehittämismahdollisuuksia – kaupunki voisi itse olla nykyistä enemmän esimerkkinä muille työnantajille.

Tukitoiminnot

- Kaupunkiorganisaatiossa liikunnan edistämiseksi yleisesti vahva tuki – asia koetaan tärkeänä kaupunkilaisten hyvinvointitekijänä.
- Liikuntatoimessa panostettu aktiivisesti kaupunkilaisten ja seurakunnan osallistamiseen – palvelualue kaupunkilaisten suuntaan helposti lähestyttävä.
- Liikuntapalveluista viestintä monikanavaista – käytössä mm. edelleen paperiset esitteet.
- Kaupungin seurakentässä edelleen vahvaa talkookulttuuria.
- Liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritty hyödyntämään rohkeaa kokeilukulttuuria.

- Liikuntaviestinnässä edelleen kehittämistarpeita mm. suunnitelmallisuuden ja osuvuuden osalta sekä maahanmuuttajien tavoittamisessa ja liikunnan hyödyntämisessä kaupunkibrändin rakentamisessa.
- Poikkihallinnollisessa ja sidosryhmäyhteistyössä edelleen parannettavaa mm. alueen liikuntayrittäjien kohtaamisen ja yhteistyön näkökulmista.
- Kaupungin seurakentässä tunnistettavissa aputarpeita vapaaehtoistyön haasteiden ratkaisemisessa ja valmentajien osaamisen kehittämisessä.
- Ylikunnallinen yhteistyö liikuntaan liittyen vielä vähäistä mahdollisten hyötyjen näkökulmasta.
- Liikuntapalveluiden tiedolla johtamisessa kehittämistarpeita mm. vaikutusten arvioinnin sekä reaaliaikaisten palautekanavien osalta.

Ohjelman päätoimenpiteet

Liikkumisohjelman päätavoitteet

Kaupunkistrategia

Kaupunkistrategiset tavoitteet*, joita erityisesti edistetään liikuntaohjelman kautta:

1. Tarjoamme yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyöllä monipuoliset matkailu-, tapahtuma-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut Saimaan alueen hyvinvoinnin ja elinvoiman lähteeksi
2. Kannustamme asukkaita yhteisöllisyyteen ja monipuoliseen harrastamiseen hyvinvoinnin edistämiseksi. Huolehdimme yhdenvertaisuudesta ja heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden hyvinvoinnista.

Liikuntaohjelma

OHJELMAKAUDEN PÄÄTAVOITTEET Olosuhteiden kehittäminen

- Edelleen kehitetään kaupunkilaisten oma-toimisen liikunnan mahdollisuuksia parantamalla kaupungin lähiliikuntaolosuhteita
- Saadaan pitkään valmistellut isot hallihankkeet valmiiksi, joiden kautta vahvistetaan liikunnan ja urheilun harrastamisen mahdollisuuksia kaupungissa sekä kaupungin tapahtumatila tarjontaa.
- Selkiytetään selvityksen kautta kaupungin luontoliikuntaolosuhteiden kokonaistilannetta ja kehittämisvastuita

OHJELMAKAUDEN PÄÄTAVOITTEET Palveluiden kehittäminen

- Ylläpidetään kaupungin monipuolista ja laadukasta ohjatun liikunnan tarjontaa
- Huomioidaan palveluissa painotetusti liian vähän liikuntaa harrastavat mm. kokeilemalla uusia toimintamalleja sekä kehittämällä nykyisiä (esim. liikuntaneuvonta ja lasten ja nuorten kerhotoiminta)

OHJELMAKAUDEN PÄÄTAVOITTEET Tukitoimintojen kehittäminen

- Luodaan pitkäjänteinen poikkihallinnollinen toimintamalli liikuntaohjelman toimenpiteiden koordinointiin
- Vahvistetaan kaupungin liikuntaan liittyvää viestintää kehittämällä viestinnän työkaluja ja strategisuutta
- Lisätään aktiivisesti paikallis- ja aluetason yhteistyötä esim. edistämällä seurojen välistä yhteistyötä sekä luomalla toimintamallia liikunta-alan yrittäjien kohtaamiseen

* Valtuustokauden 2025–2029 strategialuonnos

Liikuntaolosuhteiden kehittäminen

Osa-alue	Päätoimenpiteet
Hallit ja muut sisäliikuntatilat	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan jo käynnissä olevat / päätetyt hallihankkeet; sisäliikuntahallin valmistuminen v. 2026, uuden uimahallin rakentaminen v. 2026-2028 sekä jääurheilua ja tapahtumatoimintaa palvelevan monitoimiareenan rakentaminen v. 2027-2029 Varaudutaan käynnistämään jalkapalloa ja pesäpalloa palvelevan palloiluhallin suunnittelu. Varaudutaan hallin rakentamiseen 2030-luvun alussa. Kehitetään hallien ja muiden sisäliikuntatilojen (erityisesti koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit) käytön toimintamalleja, joilla varmistetaan niihin korkea käyttöaste sekä laaja-alaiset käyttömahdollisuudet. Keinoina esim. aukioloaikojen kehittäminen, vapaavuorojen lisääminen, yhteistoiminnan lisääminen liikuntatoimen ja nuoristoimen välillä, tapahtumakonseptien luominen tiloihin (esim. temppuradat). Tehdään liikunta- ja nuorisotoimen yhteistyönä selvitys skeittailun yms. nuorten omatoimisen harrastamisen mahdollistavan sisätilan tarpeista ja erilaisista toteuttamismahdollisuuksista (mitä lajeja, mitä sijoituspaikkamahdollisuuksia, mikä toimintaa pyörittävä taho yms).
Lähiliikunta-olosuhteet	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan edelleen aktiivisesti kaupungin lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä koko kaupungin alueella – mm. lisäämällä edelleen ulkokuntosalien tarjontaa (esim. hyödyntämällä kiinteitä tai siirrettävää välineistöä). Osana lähiliikuntapaikkojen kehittämistyötä selkiytetään koulujen piha-alueiden ja niihin liitettyjen liikunta-alueiden vastuujakoja, mikä mahdollistaa kehittämistyön selkeämmän budjetoinnin ja pidempiaikaisen hoitosuunnittelun. Jatkokehitetään frisbeegolfin olosuhteita yhteistyössä lajiseurojen kanssa.
Pallo- ja urheilu-kentät	<ul style="list-style-type: none"> Uusitaan Kisapuiston ison tekojään jäädytysputkisto ja kentän pinta. Tavoitteena toteutus v. 2030. Lisäksi toteutetaan isojen yhtenäiskoulujen (Sammonlahti ja Lauritsala) kentille tekojääalueet. Teköjäänien rakentaminen v. 202x-20xx) Parannetaan Lappeen ja Myllymäen koulujen pallokenttiä (edellyttää em. koulupiha-alueita koskevaa vastuutahojen selkiyttämistä). Uusitaan Lauritsalan ja Joutsenon tekonurmikenttien päällysteet. Tavoitteena hankkeiden toteutus v. 2029-2032.
Liikunta- ja ulkoilu-reitistöt	<ul style="list-style-type: none"> Edelleen vahvistetaan jalankulun ja pyöräilyn mahdollisuuksia kaupungin alueella osana kaupungin kävely- ja pyöräteiden kehittämistyötä. Jatkokehitetään suosittua Rantaraittia – erityishuomioita asiassa talviaikaisten käyttömahdollisuuksien parantamiseen. Jatketaan erilaisten yhteiskäyttöreittien (hiihto, kävely, pyöräily) aktiivista kehittämistä.
Luontoliikunta-olosuhteet	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan kaupungin luontoliikuntakohteita koskeva selvitystyö, jossa kartoitetaan ja priorisoidaan kohteet sekä selkiytetään kohteiden kehittämisen ja ylläpidon vastuutahot. Tehdään Myllysaaren uimalan perusparannusta koskeva aikataulutettu kehittämissuunnitelma. Työn toteuttaminen osana Meijän rannat –kokonaisuutta.
Eriyisliikuntapaikat	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään valmiiksi Muukon ampumaurheilukeskuksen toimintaa koskeva selvitystyö.

Palveluiden kehittäminen

Osa-alue	Päätoimenpiteet (+mahdolliset aikataulutukset)
Lasten ja nuorten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteistyön lisääminen valtakunnallisten Liikkuvat -ohjelmien toteuttamisessa. Erityistä huomioita kiinnitetään välitunti- ja koulumatkaliikkumisen aktivoimiseen, hyvien käytäntöjen jakamiseen yksiköiden välillä sekä varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteistyön lisäämisen Liikkuvat ohjelmin toteuttamisessa. • Edelleen kehitetään lasten ja nuorten liikuntaneuvontaa. Erityistä huomioita kiinnitetään palveluketjujen toimivuuteen, eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistamiseen (Hyvinvointialue ja paikalliset liikuntaseurat ja liikuntayrittäjät) sekä palveluiden oikeaan kohdistamiseen (esim. maahanmuuttajien huomiointi) • Toteutetaan lasten ja nuorten toiveiden pohjalta liikuntakerhotoimintaa osana Harrastamisen Suomen malli – toimintakonseptia • Vauhditetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden arkiliikkumista ja luontoliikuntaa kehittämällä asiaan liittyviä palveluita / toimintakonsepteja (esim. tapahtumat) yhdessä erilaisten asiasta kiinnostuneiden paikallistoimijoiden kanssa (seurat, yhdistykset, yritykset yms). • Varmistetaan laadukas uimaopetusta kaikille lapsille ja nuorille. Kiinnitetään erityistä huomioita uimataidon oppimisen kannalta haasteellisimpiin kohderyhmiin. • Kehitetään kaupungin seuratoiminnan avustus- ja tukimekanismeja kannustamaan seuroja sekä matalan kynnyksen että tavoitteellisesti harrastavien liikuntatoiminnan toteuttamiseksi. • Kehitetään toimintamalleja vähävaraisten lasten ja lapsiperheiden liikuntaharrastamisen mahdollistamiseen esim. kaupungin käytössä olevien avustusjärjestelmien kehittämisen kautta
Työikäisten ja ikääntyneiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläpidetään laadukasta ja monipuolista ohjatun liikunnan palvelutarjontaa. Erityistä huomioita kiinnitetään ohjatun toiminnan kohdistamiseen kohderyhmille, joita muut palveluntarjoajat eivät tavoita. • Edelleen kehitetään aikuisväestön liikuntaneuvontaa. Erityistä huomioita kiinnitetään palveluketjujen toimivuuteen, eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistamiseen (Hyvinvointialue ja paikalliset liikuntaseurat ja liikuntayrittäjät) sekä palveluiden oikeaan kohdistamiseen (esim. maahanmuuttajien huomiointi) • Vauhditetaan aikuisväestön arkiliikkumista ja luontoliikuntaa kehittämällä asiaan liittyviä viestinnällisiä ja toiminnallisia kampanjoita tai tapahtumia yhdessä erilaisten asiasta kiinnostuneiden paikallistoimijoiden kanssa (seurat, yhdistykset, yritykset yms). • Kehitetään aikuisväestölle suunnattua tukimallia millä madalletaan kynnystä kokeilla erilaisia yksityisten palveluntarjoajien tuottamia liikuntamuotoja / -palveluita (esim., etuseteli konseptin luominen tms).

Tukitoimintojen kehittäminen

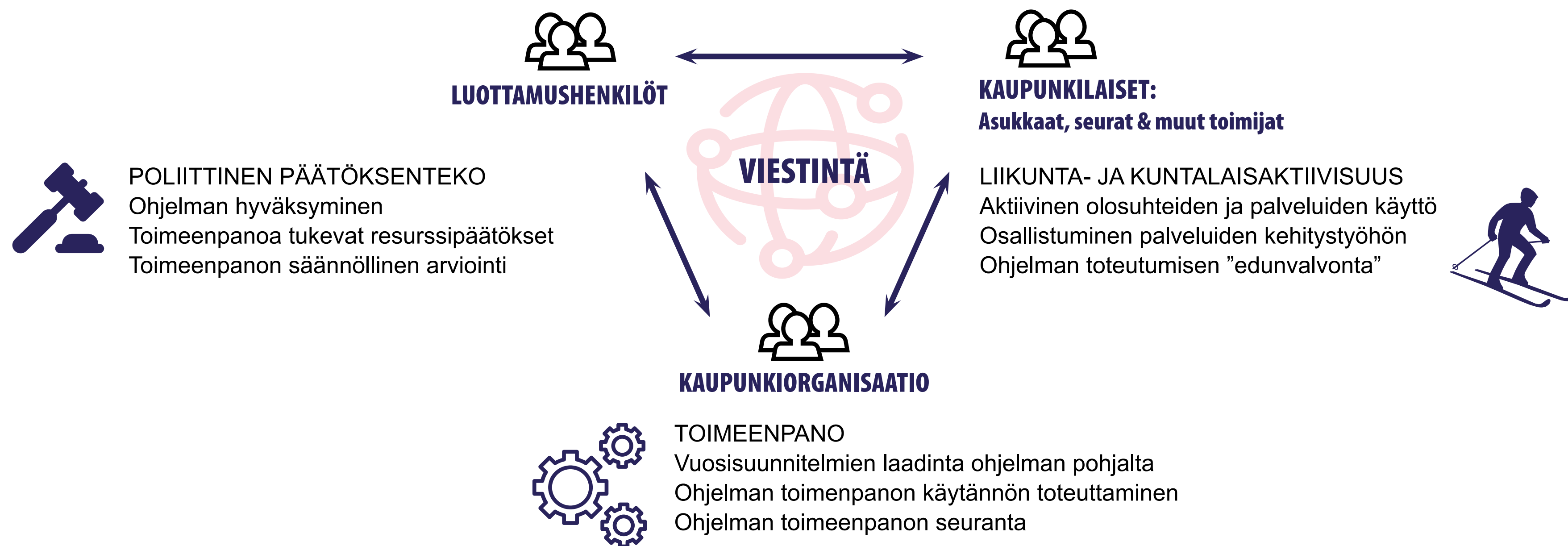
Osa-alue	Päätoimenpiteet (+mahdolliset aikataulutukset)
Poikkihallinnollinen ja sidosryhmäyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan Liikkumishjelman tueksi poikkihallinnollinen ohjausryhmä, joka koordinoi ja seuraa ohjelman toimeenpanoa. Kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa. Liikuntapalvelut kokoonkutsujana • Kehitetään seurakohtaamisten toimintamallia nykyistä laajemmin seurakenttää tavoittavaksi. Mahdollisia kokeiltavia kehittämiskeinoja mm. seurakohtaamisten ryhmittely seurakoon tai lajiryhmien mukaisesti tms. • Vahvistetaan yhteistyötä paikallisten liikunta-alan yritystoimijoiden kanssa mm. kehittämällä heidän säännöllisen kohtaamisen mahdollistavia toimintamalleja. Toimintamallin luominen yhdessä kaupungin elinvoima / yrityspalvelu toimijoiden kanssa. • Haetaan aktiivisesti ylikunnallisen yhteistyön mahdollisuuksia liikuntaolosuhteiden ja palveluiden kehittämiseksi lähikuntien suuntaan sekä muiden isojen kaupunkien suuntaan esim. verkostoitumisen kautta.
Viestintä ja tiedottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään kaupungin liikuntaolosuhteisiin ja -palveluihin liittyvää viestintää ja tiedottamista. Huomioita kiinnitetään erityisesti viestintään liittyvän yhteistyön vahvistamiseen kaupunkiorganisaation sisällä, keskeisten / haasteellisimpien kohderyhmien parempaan tavoittamiseen sekä viestinnän innostavuuteen (mm. sävyvalinnat, tarinoiden hyödyntäminen, arkiliikkumiseen "hoksauttamisen" idea yms.). Lisäksi kehitetään liikuntapalveluihin liittyvien verkkosivujen sisältöä, niiden jäsentelyä ja tavoitavuutta asiakaslähtöisemmäksi sekä liikunta-aiheista uutisointia eri kavissa suunnitelmallisemmaksi. • Lisätään mahdollisuuksien mukaan ostopalveluiden hyödyntämistä erityyppisissä viestinnällisissä operaatioissa
Osallistaminen ja tiedolla informoitu päätöksenteko	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistetaan asukkaita suunnitelmallisesti ja aktiivisesti liikuntaolosuhteiden ja -palveluiden kehittämiseen hyödyntäen mm. säännöllisesti toteutettavia osallistamiskyselyitä sekä kokeilemalla rohkeasti myös uudenlaisia osallistamistapoja (esim. asukasraadit tms.) • Parannetaan liikuntapaikkojen käyttömäärien seuranta - mm. hyödyntämällä uuden teknologian mahdollistamia ulkoliikuntapaikkojen kävijälaskureita yms.

Ohjelman toimeenpano ja seuranta

Ohjelma linjaa Lappeenrannan kaupungin liikkumisen edistämistyötä ja sen päätoimenpiteitä vuoteen 2030 saakka. Ohjelman toimenpiteitä täsmennetään vuosittain kaupungin eri toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Lisäksi ohjelman toteutusta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti kaupunkiorganisaation sisällä. Toisaalta ohjelman jalkauttaminen edellyttää sujuvaa ja avointa yhteispeliä, jossa kaupunkiorganisaation ohella myös asukkailla, seu-

roilla ja muilla paikallistoimijoilla on oma tärkeä roolinsa. Tätä yhteispeliä kuvataan alla.

Tältä osin ohjelma on myös avoin kutsu kaikille eri toimijoille tuomaan oman osaamisensa ja innostuksensa Lappeenrannan liikuntaolosuhteiden ja palveluiden paikalliseen kehittämistyöhön. Lappeenrannan monipuoliset liikkumismahdollisuudet ovat olemassa kaikkia asukkaita ja paikallistoimijoita varten.

Kunnallisten liikuntapalvelujen lainsäädännöllinen kehikko*

LIIKUNTALAKI (10.4.2015/390)

Liikuntalaki antaa kunnille toimintavelvoitteen - yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä.

Liikuntalain kokonaisuudistus v. 2015 toi mukanaan myös yhteistyövelvoitteen: kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee

tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin.

KUNTALAKI (10.4.2015/410)

Kuntalain mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."

Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Liikunta on siten hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkyvyn ja terveyden ylläpidossa.

Kunnilla on lakisääteinen velvoite luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikkumisen ja liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISESTÄ (612/2021)

"Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

-- Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan."

Fyysisen aktiivisuuden seuranta kuuluu osaksi kunnan tehtävää hyvinvoinnin tilan seuraamisessa sekä sen edellytysten edistämässä. Kunta työskentelee yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

LIIKUNTATOIMINNAN RAHOITUKSEEN JA YHDENVERTAISUUTEEN VAIKUTTAVIA SÄÄDÖKSIÄ JA SÄÄNTELYÄ

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) |
Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämistä (55/2015)
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) |
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä
iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja
tukitoimista (380/1987) | Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)
Kuntakohtainen hallintosääntö

PERUSTUSLAKI / SIVISTYKSELLISET OIKEUDET (11.6.1999/731)

"...Julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen.. mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä."

* Muokattu lähteestä: Kuntaliitto / Liikunnan asema lainsäädännössä

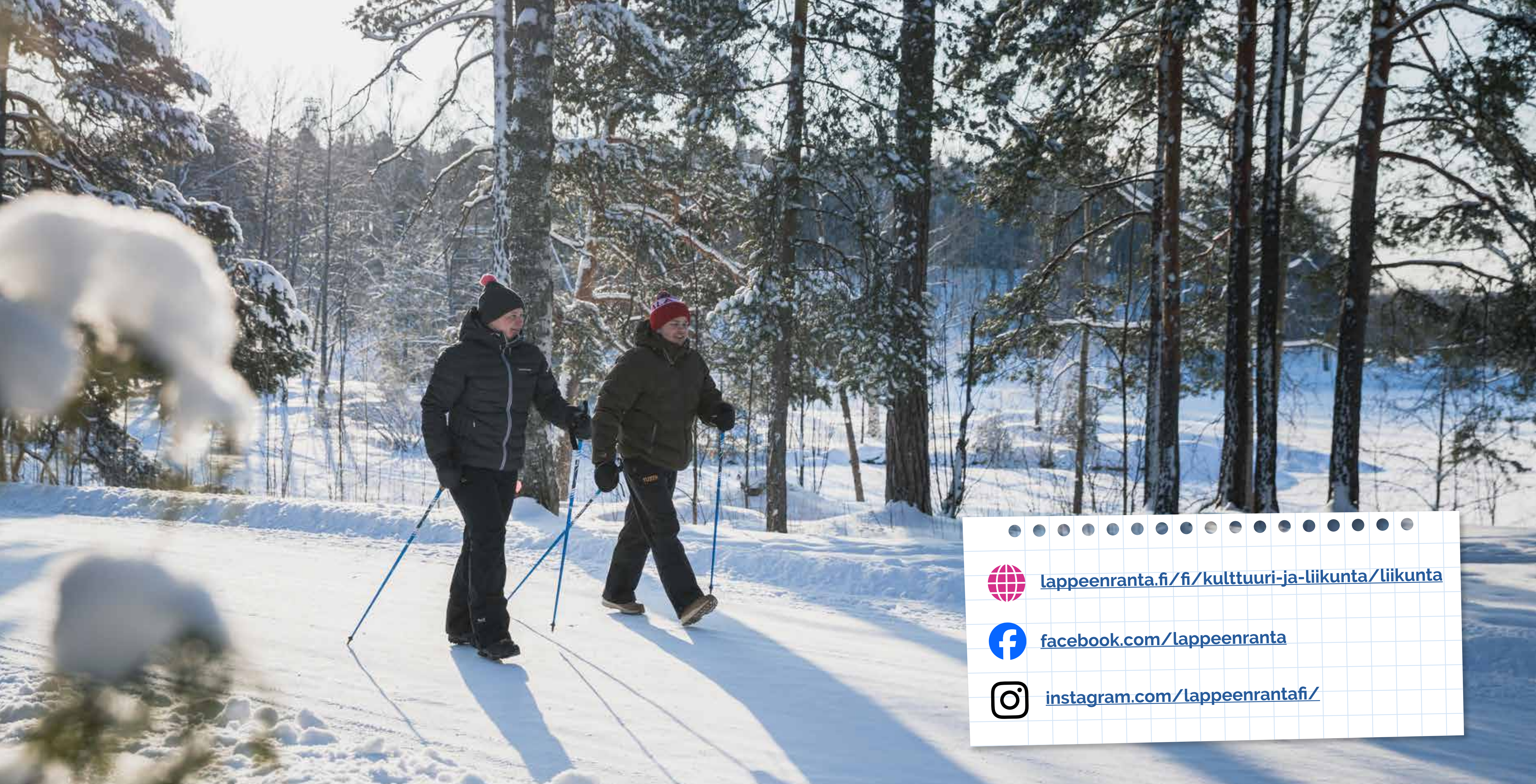
Ohjelmatyöhön osallistuneet henkilöt / tahot

Ohjausryhmä

Eveliina Lohko, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (pj)
Mari Ylhäinen, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (vpj)
Heikki Marjakangas, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (jäsen)
Jarno Maijanen, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (jäsen)
Petra Valtonen, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (jäsen)
Matti Hiltunen, kulttuuri- ja liikuntalautakunta (jäsen)
Pasi Koistinen, liikuntajohtaja, liikuntatoimi
Petri Ruotsalainen, palvelupäällikkö, liikuntatoimi
Riku Yli-Ikkela, palvelupäällikkö, liikuntatoimi
Marko Siltamies, kunnossapitopäällikkö, liikuntatoimi
Jenni Lehti, erityisliikunnanohjaaja, liikuntatoimi

Sidosryhmistä koottu asiantuntijaryhmä

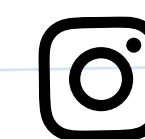
Heidi Laari, opetuspäällikkö, perusopetus
Santtu Peltomaa, rehtori, perusopetus
Mira Parkko, liikuntavastaava, varhaiskasvatus
Hanna-Maija Marttinen, kaavasuunnittelija, kaupunkisuunnittelu
Ella Taavitsainen, viestinnän asiantuntija, viestintä ja markkinointi
Jukka Roilas, asiantuntija, yrityspalvelut
Kimmo Hölkki, nuorisotoimenjohtaja, nuorisotoimi
Anu Talka, kulttuurijohtaja, kulttuuritoimi
Anna Seppänen, hyvinvointiasiantuntija, konsernihallinto
Aija Rautio, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö,
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Sakari Pusenius, aluejohtaja, Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry
Antti Blom, ohjelmajohtaja, Likes

lappeenranta.fi/fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta

facebook.com/lappeenranta

instagram.com/lappeenrantafi/